
NOTAT

Udenrigsministeriet
Nordgruppen

Til:	J.nr.:	NFG, 46.C.10.a
CC:	Bilag:	-
Fra: NFG	Dato:	21. juni 2005
Emne:	IWC, Handel med hvalprodukter og forholdet til CITES m. v.	

Indledning:

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i fortsættelse af et samråd den 15. juni 2005 bl. a. udbedt sig følgende:

”Ministeren bedes oversende et notat som redegør for reglerne under den internationale hvalfangstkommission (IWC) og reglerne under CITES konventionen og samspillet imellem de forskellige regelsæt”.

IWC, CITES og handel med hvalprodukter

IWC har som primære opgaver beskyttelse og forvaltning af storhvalbestande, og giver sig ikke af med regulering af handel med hvalprodukter.

CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) regulerer den internationale handel med truede arter, der kan påvirkes af international handel. Arter, der ikke er truede, falder således umiddelbart udenfor CITES' reguleringskompetence. Dog er det blevet anset for hensigtsmæssigt, at man for at beskytte en truet art muligvis også kan regulere handel med produkter af en ikke-truet art, såfremt man i praksis vil have svært ved at skelne mellem produkter af denne art og en truet art, det såkaldte 'look-alike'-princip.

I dag har CITES anbragt alle arter af store hvaler på liste I, som opregner arter, hvor al handel er forbudt, bortset fra vågehvaler ved Vestgrønland, som er på liste II. Dog har Norge, Island og Japan taget en reservation over for oplistningen fra liste II til liste I for så vidt angår visse storhvaler. Dette betyder, at disse lande behandler disse hvaler, som om de fortsat var på liste II, hvor kontrolleret handel er tilladt. Japan og Norge har i flere år under henvisning til rådgivning fra IWC's videnskabelige komite foreslået CITES, at visse hvalbestande nedlistes til liste II. Med den DNA-kontrol med kødet, der bl. a. praktiseres af Norge, er muligheden for forveksling med kød fra andre hvalbestande blevet elimineret, og dermed er heller ikke 'look-alike'-princippet noget overbevisende sagligt argument for at opretholde listningen på liste I. Et flertal eller blokerende mindretal i CITES har imidlertid hidtil forhindret en vedtagelse af disse forslag.

Konsekvenser for handel med hvalprodukter, såfremt IWC ophæver moratoriet og indfører RMS.

Et argument i CITES for at beholde alle storhvaler på liste I har været en henvisning til IWC's generelle moratorium for kommerciel hvalfangst.

Såfremt IWC vedtager RMS (Revised Management Scheme, der omfatter kvoter beregnet i henhold til RMP (Revised Management Procedure) med yderligere regler om kontrol m. v.) vil man kunne forvente, at der fuldt lovligt vil kunne gennemføres en vis fangst af hvaler fra bestande, der opfylder RMP-kriterierne herfor, og som dermed pr. definition ikke er udryddelsestruet. Det nugældende moratorium må således forudsættes ophævet for de pågældende bestande. Hermed bortfalder henvisningen til IWC's moratorium som begrundelse for en altomfattende opførelse på liste I af alle hvalprodukter. Af hensyn til den politiske sensitivitet omkring hvalprodukter må man dog forvente, at handel med produkter fra de pågældende bestande fortsat nøje overvåges.

NFG